

Obec **Dravce** leží na južných svahoch Levočských vrchov v nadmorskej výške asi 650 metrov, v doline potoka Bicír. Pred severnými vetrami je chránená kopcami Hruška a Pikovský vrch. Nadmorská výška v strede obce je 648 m, v miestnej časti Bukovinka 700 m a chotár leží v rozmedzí od 554 do 871 m nad morom.

Pôvodne patrila k služobníckym obciam Spišského hradu. V listinách sa spomína už v roku 1263 ako obec kráľovských chovateľov sokolov, v roku 1282 ich Ladislav IV. daroval Görgeyovcom. V roku 1288 bol založený kláštor antonitov, po jeho zániku získal obec od roku 1555 Melchior Tluk. Jeho potomkovia prijali priezvisko Dravecký. V roku 1787 mala obec 54 domov a 491 obyvateľov, roku 1828 70 domov a 500 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. Pri kláštore antonitov vzniklo koncom 13. storočia xenodochium – najstaršia nemocnica na Spiši, ku ktorej bol pripojený aj chudobinec a útulok pre pútníkov. Zaniklo v 16. storočí.

Za 1. ČSR boli roľníci a poľnohospodárski robotníci na veľkostatku Okoličanyho. Z existujúcich štatistík vieme, že v obci v roku 1919 bolo 16 Židov, kým v roku 1927 už len 12. Aj Židov v obci poznačila 2. svetová vojna. Zo všetkých odvlečených Židov zachránila sa iba Ema Ferberová, ktorá po oslobodení žila v Maďarsku a iba raz sa bola pozrieť na svoje rodisko. Tak neslávne skončil pobyt Židov v Dravciach. Nie sú známe nijaké podrobnosti o nich pred rokom 1919, ani koľko ich bol, kde bývali a čím sa zaoberali. Isté je, že Židia tvorili časť dejín Draviec.

Po odvlečení Žida Kleina ostala jeho kúria prázdna. Vtedajší MNV sa zaviazal, že túto budovu opraví pre svoje i obecné účely. V roku 1947 sa opravila strecha budovy. Okrem kancelárie MNV ostatné voľné priestory poslúžili viacerým mladým rodinám na dočasné ubytovanie. Nakoniec budovu opravila Jednota, a dostala ju do vlastníctva. Budovu prebudovali na predajňu a príslušné sklady.

Obdobie po 2. svetovej vojne v obci treba považovať za obdobie najproduktívnejšie a najdynamickejšie. Prvoradým cieľom prvých povojnových rokov bola elektrifikácia obce, začalo sa v roku 1946. V roku 1947 im už svietili elektrické svetlá a obyvatelia mohli postupne nakupovať rôzne elektrické spotrebiče.

V budove Jednoty sa v júni 1953 dočasne zriadila ordinácia lekára. V roku 1955 však bola ordinácia premiestnená do prázdneho Ujfalussyho domu.

Kultúrny dom bol otvorený 25. augusta 1957. Do neho sa presťahoval MNV a dovtedajšie miestnosti v budove Jednoty boli prebudované na pohostinstvo. V tom dni bolo založené aj jednotné roľnícke družstvo.

V roku 1958 sa začalo s výstavbou budov na novom hospodárskom dvore JRD a s elektrifikáciou Bukovinky. Výstavba hospodárskeho dvora JRD trvala vyše 15 rokov.

V roku 1963 MNV za pomoci JRD začal budovať futbalové ihrisko na Okuľaroch. V nasledujúcich rokoch sa začala pripravovať výstavba bezprašnej cesty z Draviec do Bukovinky. V roku 1969 bolo dielo ukončené. Asfaltová cesta bola daná do užívania a bolo zavedené pravidelné autobusové spojenie z Draviec do Bukovinky.

V 80- tých rokoch bola postavená poschodová budova pri kostole na ploche „stará škola“. V prízemí bola zriadená hasičská zbrojnica, na poschodí kancelária MNV, teraz obecného úradu. V roku 1983 bola odovzdaná do užívania.

Kultúra

Úroveň kultúrnej a spoločenskej činnosti vždy závisela od osobnosti učiteľa a kolektívu, ktorý mu pomáhal. Prvé divadelné predstavenie v obci bolo asi v roku 1925, keď divadlo do Draviec prišla zahrať mládež z Letanoviec. O rok nato učiteľ Štefan Magut nacvičil a zahral prvé divadlo s mládežou obce. V roku 1929 učiteľ Michal Paluščák zinscenoval divadelné predstavenie. Štvrté divadlo bolo za pôsobenia učiteľa Jozefa Szentandrassyho v roku 1932. V roku 1933 bol založený Zväz katolíckej mládeže. V roku 1950 zanikol Zväz katolíckej mládeže a založený bol Socialistický zväz mládeže. Keď v roku 1957 bol otvorený nový kultúrny dom s trvalým javiskom, bolo už možné inscenovať divadelné predstavenia na vyššej úrovni. V roku 1959 sa zakúpili nové kulisy, horizont a iné, najmä osvetľovacie doplnky. Posledné divadelné predstavenie bolo v roku 1974 a o rok neskôr mládež dokázala ešte nacvičiť estrádu. Odvtedy divadelná činnosť prestala v obci existovať. Existujúci inventár sa zničil a rozkradol.

Prvé filmové predstavenie sa uskutočnilo 30. mája 1949 ako putovné. Prvý celovečerný film bol odpremietaný 16. februára 1950. Od roku 1961 sa filmy premietali pravidelne, obec zakúpila vlastný 16 mm premietací prístroj. S touto činnosťou sa prestalo asi v roku 1975. Obecná knižnica, sa v školskej kronike, uvádza v roku 1928 a mala 54 kníh. Umiestnená bola v škole. Dnes je v kultúrnom dome a má asi 830 zväzkov kníh.

V roku 1966 bola založená Telovýchovná jednota Družstevník Dravce. Na Okuľaroch sa vybudovalo ihrisko. A futbal sa začal hrať v roku 1968. Úspechy v tomto športe sú striedavé a závisia od množstva rôznych okolností. Po 1. svetovej vojne obec dostala do užívania ručnú striekačku, čo znamená, že už vtedy bol založený dobrovoľný požiarny zbor. Požiarna zbrojnica bola prebudovaná z obecnej sýpky a stojí dodnes, je opravená, pri gotickom moste. Požiarne družstvá mužov a občas i žien sa zúčastňujú na rôznych okrskových súťažiach a nepočínajú si najhoršie. Sú vždy aktívny pri lokalizovaní požiarov v obci i na okolí. V roku 1968 za začal v obci používať miestny rozhlas.

Kultúrno - historické zdroje:

1. Pôvodný kamenný gotický cestný most, ktorý je vzácnou technickou pamiatkou z obdobia 13.storočia

2. Kostol sv. Alžbety Uhorskej z 2. polovice 13. stor. - pôvodný ranogotický dvojloďový, s nástennými maľbami z konca 13. a polovice 15. storočia. Ide o vzácnu, západnom umení neobvyklú byzantskú schému nástenných malieb.

Klenba lode je z 1. polovice 15. storočia. sochy na pravom bočnom oltári, na ďalších oltároch a na vyrezávanej kalvárii i vnútorné zariadenie je gotické (práca miestneho rehoľníka z 15. storočia). Gotický hlavný oltár z čias okolo 1450, neúplný, je dnes v zbierkach Szépművészeti múzea v Budapešti. Zvon je z roku 1516. Kostol bol renovovaný v roku 1956.

3. Nový kostol Panny Márie Kráľovnej postavený obyvateľmi za vlastné zdroje počas štyroch rokov, Bukovinka

4. Drevená zvonička, Bukovinka

Cez obec Dravce viedol kedysi hlavný ťah z Levoče do Popradu po kamennom moste. Kamenný cestný most, ktorý sa nachádza v obci, ako aj ranogotický kostol sú zapísané do Ústredného zoznamu pamiatok Slovenska. Pri budovaní obchádzky cesty zaliali robotníci jednu stranu kamenného mosta do betónu, takže oblúkovú klenbu je už vidieť len z jednej jeho strany. Most sa dostal aj do jedinečnej zbierky Dr. Dušana Jozefa z brnenskej vysokej školy technickej, ktorého zásluhou vznikol aj ojedinelý zoznam historicky i technicky cenných a pozoruhodných stavieb.

Podľa kresťanských zvykov sa v minulosti pochovávalo do hrobov v blízkosti kostola. Panovník Jozef II. v roku 1784 nariadil zriaďovať cintoríny mimo obce a tam všetkých pochovávať. Prvý cintorín bol zriadený začiatkom 19.storočia na svahu oproti dnešnému cintorínu. Po ňom už niet pozostatkov. V roku 1926 bol zriadený cintorín v susedstve školskej záhrady. Na ňom v roku 1935 dal Matej Bašista, vtedajší richtár obce, postaviť atypickú kaplnku. V roku 1979 bol pribudovaný terajší cintorín s oplotením a vhodným prístupom.

Rómovia

Až po I. svetovej vojne richtár hľadal a nakoniec do dediny i prijal prvého Cigána Hamburga, ktorý bol zručným kováčom a takého dedina veľmi potrebovala. Jeho rodina sa rokmi rozrastala. V roku 1991 bolo v obci 5 rómskych rodín, v 6 domoch bývalo 51 občanov. V roku 1964 sa odsťahovala z Draviec jedna rodina do Majera pri Bukovinke, kde sú 4 domy s 52 občanmi. V minulosti s Cigánmi v obci neboli veľké problémy. Boli kováčmi a neskoršie sa stali obecnými pastiermi dobytká a oviec.

Po celé desaťročia boli organickou súčasťou obce a obec ich vychovávala. Posledné generácie neboli ani muzikanti, ani remeselníci, ale nekradli a v obci sa slušne správali. Dnes v dôsledku ich nezamestnanosti ich životná úroveň klesla a správanie sa zmenilo k horšiemu, najmä u mladej generácie.

Slávni rodáci

Vincent Berzevici (Berzevicsy) – 16.marec 1781 Dravce – bol veľkostatkárom a posledným členom barónske rodiny šľachtického pôvodu. Bol riaditeľom Košickej národnej spevohernej a činohernej spoločnosti a vydavateľom časopisu Nemzeti Játékszini Tudasítás (Národné divadelné umenie). Dravce navštevoval iba občas a prevažne žil v Košiciach, kde aj zomrel 15.4.1834 a tam je i pochovaný. JUDr. Artur Höflich – narodený v roku 1887 Dravciach – pôvodom žid, v I. ČSR významný úradník a advokát v Levoči. Po návrate z koncentračného tábora v Dachau sa vrátil do Levoče, kde pracoval až do odchodu do dôchodku. Zomrel v roku 1974.

Školstvo

Kronika ľudovej školy sa začala písať v roku 1929. V nej sa píše, že v obci bola škola zriadená už v roku 1820 v budove, ktorá ešte v nedávnej minulosti sa volala „stará škola“. Po vystavení novej budovy školy tento objekt kúpila rodina Bizubova. Dnes na jej mieste je postavená budova obecného úradu s hasičskou zbrojnicou. V roku 1911 bola postavená nová budova školy. V kronike je uvedené, že počet školopovinných detí do roku 1928 nepoklesol pod 35 a od roku 1933 sa zvyšoval až na 76.

V roku 1954 sa začalo s prestavbou budovy. Prebudoval sa byt, chodby a kabinet, tým sa získala druhá učebňa, vymenili sa okná, dvere a dlážky. 1. februára 1955 sa začalo s vyučovaním. Upravila sa fasáda budovy, upravilo okolie školy a postavil sa nový plot. Od septembra 1960 bola zriadená jednotriedna škola v Bukovinke, ktorá bola po 33 rokoch činnosti v roku 1969 zrušená. Zriadený bol dovoz a odvoz detí do školy v Dravciach autobusovým spojom a v Dravciach bola zriadená trojtriedna škola. V školskom roku 1994/95 bola zriadená štvortriedna základná škola. Škola v Dravciach sa podieľala na kultúrnej činnosti obce, hrávala s deťmi divadlá, zapájala sa do sporivosti, zberovej činnosti a do všetkého, čo obohacovalo harmonický rozvoj detskej osobnosti.

Podľa kroniky v roku 1929 mala žiacka knižnica 25 kníh a učiteľská knižnica vrátane novín 26 zväzkov, v roku 1998 mala žiacka knižnica 250 a učiteľská do 400 zväzkov odbornej literatúry.

1. septembra 1958 bola v obci zriadená materská škola s jednou triedou. Materská škola bola zriadená v budove Jednoty. Zriadená bola dvojité frekvencie. Deti na obed museli odchádzať domov k rodičom a vrátiť sa na popoludňajšiu činnosť. Ale rodičom detí to nevyhovovalo. Požadovali o zavedenie jednoduchej frekvencie. Situácia sa zmenila 3. októbra 1963, kedy sa materská škola presťahovala do prispôsobených priestorov Ujfalussyho domu. V nasledujúcich rokoch bola zrušená ambulancia lekára v obci a uvoľnené priestory využila materská škola na kuchyňu a jedáleň. Začiatkom septembra 1968 sa deti mohli stravovať a bolo možné prejsť na systém celodennej starostlivosti. Učiteľky sa zamerali na výchovu detí, nácvik reči, hygienických návykov, vystupovanie a rozvoj zdravia. Deti svojimi vystúpeniami sa aktívne prezentovali na verejnosti na všetkých oslavách, pri príchode deda Mráza, na slávnostiach okolo jedličky, na Medzinárodnom dni žien, na Dňoch matiek a pri iných príležitostiach.

Rekreácia

Ideálnym miestom pre rozvoj agroturistiky je miestna časť s názvom Bukovinka. Nachádzajú sa tu aj dva lyžiarke vleky, ktoré sa však ešte nedostali do povedomia lyžiarov.

□

□

Zdroj: zber informácií od samospráv, internet, web stránky obcí **www.dravce.ocu.sk**